

Ako merať prekvapenie?

Michal „mišof“ Forišek

Katedra informatiky
Univerzita Komenského
Bratislava, Slovensko

KSP, jar 2013

Ako merať množstvo informácií?

Hra: Uhádni slovenskú vetu:

Veta

???????????????? (14 znakov)

Môžete sa pýtať áno/nie otázky.

Otázniky môžu byť veľké písmená a medzery.

Ako merať množstvo informácií?

Pýtať sa dalo rôznymi spôsobmi – lepšími aj horšími.

Množstvo informácie

= počet otázok, ktoré potrebujeme, ak sa pýtame „najlepšie“.

Každá odpoveď áno/nie = 1 bit informácie.

Čo je „najlepšie“?

Intuitívne: pýtať sa tak, aby pravdepodobnosť oboch odpovedí bola zhruba $1/2$.

Ako merať množstvo informácií?

Pýtať sa dalo rôznymi spôsobmi – lepšími aj horšími.

Množstvo informácie

= počet otázok, ktoré potrebujeme, ak sa pýtame „najlepšie“.

Každá odpoveď áno/nie = 1 bit informácie.

Čo je „najlepšie“?

Intuitívne: pýtať sa tak, aby pravdepodobnosť oboch odpovedí bola zhruba $1/2$.

Ako merať množstvo informácií?

Pýtať sa dalo rôznymi spôsobmi – lepšími aj horšími.

Množstvo informácie

= počet otázok, ktoré potrebujeme, ak sa pýtame „najlepšie“.

Každá odpoveď áno/nie = 1 bit informácie.

Čo je „najlepšie“?

Intuitívne: pýtať sa tak, aby pravdepodobnosť oboch odpovedí bola zhruba $1/2$.

Ako merať množstvo informácií?

Čo ale keď vám poviem nejakú vetu? Koľko informácie obsahuje?

Iný pohľad na to isté

Informáciu dostávame, keď vidíme, že nastal nejaký jav.
Množstvo informácie závisí od jeho pravdepodobnosti.

Príklad

Žrebovanie náhodného dňa.

Poriadnejšia definícia množstva informácie

$I(p)$: Koľko informácie nám dá to, že nastane jav čo mal pravdepodobnosť p ?

- I je spojitá a klesajúca, $I(1) = 0$, pre $p \rightarrow 0$ je $I(p) \rightarrow \infty$.
- Dva nezávislé javy: $I(pq) = I(p) + I(q)$.
- $I(1/2) = 1$ (hod mincou dá jeden bit informácie)

Riešenie

$$I(p) = \log_2(1/p) = -\log_2 p$$

Poriadnejšia definícia množstva informácie

$I(p)$: Koľko informácie nám dá to, že nastane jav čo mal pravdepodobnosť p ?

- I je spojitá a klesajúca, $I(1) = 0$, pre $p \rightarrow 0$ je $I(p) \rightarrow \infty$.
- Dva nezávislé javy: $I(pq) = I(p) + I(q)$.
- $I(1/2) = 1$ (hod mincou dá jeden bit informácie)

Riešenie

$$I(p) = \log_2(1/p) = -\log_2 p$$

Poriadnejšia definícia množstva informácie

$I(p)$: Koľko informácie nám dá to, že nastane jav č. p s pravdepodobnosťou p ?

- I je spojitá a klesajúca, $I(1) = 0$, pre $p \rightarrow 0$ je $I(p) \rightarrow \infty$.
- Dva nezávislé javy: $I(pq) = I(p) + I(q)$.
- $I(1/2) = 1$ (hod mincou dá jeden bit informácie)

Riešenie

$$I(p) = \log_2(1/p) = -\log_2 p$$

Poriadnejšia definícia množstva informácie

$I(p)$: Koľko informácie nám dá to, že nastane jav čo mal pravdepodobnosť p ?

- I je spojitá a klesajúca, $I(1) = 0$, pre $p \rightarrow 0$ je $I(p) \rightarrow \infty$.
- Dva nezávislé javy: $I(pq) = I(p) + I(q)$.
- $I(1/2) = 1$ (hod mincou dá jeden bit informácie)

Riešenie

$$I(p) = \log_2(1/p) = -\log_2 p$$

Poriadnejšia definícia množstva informácie

$I(p)$: Koľko informácie nám dá to, že nastane jav č. p s pravdepodobnosťou p ?

- I je spojitá a klesajúca, $I(1) = 0$, pre $p \rightarrow 0$ je $I(p) \rightarrow \infty$.
- Dva nezávislé javy: $I(pq) = I(p) + I(q)$.
- $I(1/2) = 1$ (hod mincou dá jeden bit informácie)

Riešenie

$$I(p) = \log_2(1/p) = -\log_2 p$$

Späť k pýtaniu otázok

Opýtam sa áno/nie otázku, kde odpoveď áno má pravdep. p .
Koľko informácie dostanem?

- s pravdep. p dostanem: $-\log_2 p$ bitov
- s pravdep. $1 - p$ dostanem: $-\log_2(1 - p)$ bitov
- v priemere dostanem: $-p \log_2 p - (1 - p) \log_2(1 - p)$ bitov

Späť k pýtaniu otázok

Opýtam sa áno/nie otázku, kde odpoveď áno má pravdep. p .
Koľko informácie dostanem?

- s pravdep. p dostanem: $-\log_2 p$ bitov
- s pravdep. $1 - p$ dostanem: $-\log_2(1 - p)$ bitov
- v priemere dostanem: $-p \log_2 p - (1 - p) \log_2(1 - p)$ bitov

Späť k pýtaniu otázok

Opýtam sa áno/nie otázku, kde odpoveď áno má pravdep. p .
Koľko informácie dostanem?

- s pravdep. p dostanem: $-\log_2 p$ bitov
- s pravdep. $1 - p$ dostanem: $-\log_2(1 - p)$ bitov
- v priemere dostanem: $-p \log_2 p - (1 - p) \log_2(1 - p)$ bitov

